

الف) راهنمای سریع اقدامات مدیریتی در حوزه کلان شیلات

۱- تشکیل تیم‌های ارزیابی خسارت با بهره‌گیری از اتحادیه‌ها و صاحبان مزارع (بنا به تشخیص) در سازمان مرجع (شیلات

ایران)

۲- دسته‌بندی مزارع_ مراکز تکثیر از نظر آسیب وارده و تصمیم‌گیری برای هر یک از طبقات متعدد آسیب.

۳- در استان‌هایی که استفاده از آبزیان در سبد مصرف خانوار به صورت عرفی متداول بوده است موضوع عرضه آبزیان و

فرآورده‌های آنها از جنبه اجتماعی و سلامتی توصیه می‌گردد.

۴- مشارکت بهره‌برداران در هر یک از مراحل تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازمانی تا برنامه‌ریزی عملیاتی برای احیاء مزارع.

۵- تدوین فوری برنامه اقدام برای تأمین نیازمندی‌های اساسی و ضروری در مزارعی که سطح تهدیدات بالا نبوده لکن

الویت تولید بالایی دارند.

۶- تشکیل تیم پیگیری منابع مالی برای حمایت از آسیب‌دیدگان.

۷- تدوین طرح روی کارآمد اقتصادی با رعایت اصول پایدار تولید در مزارعی که سطح آسیب بالا بوده و نیاز به احیاء

زیرساخت‌ها و تأسیسات و تجهیزات را دارند.

۸- تشکیل تیم‌های محلی از کارشناسان شیلاتی برای تدوین و اجرا و نظارت بر عملیات میدانی.

۹- در برنامه‌های احیاء و بازسازی مزارع پرورشی لزوماً موضوع پایداری و مدیریت مشارکتی در دستور کار قرار گیرد.

۱۰- در خصوص مزارعی که تحت عنوان مزارع خرد و یا دو منظوره فعالیت داشته‌اند بازنگری صورت گرفته و در

ساختارهای جدید موضوع بهره‌وری از آب و عرصه مدنظر قرار گیرد.

۱۱- چنانچه نقشه و برنامه آمایش سرزمین و یا مطالعات مشاورین در توسعه فعالیت‌های شیلاتی در هر یک از استان‌ها

وجود داشته باشد ضروری است مورد توجه قرار گرفته و قالب‌های تولیدی طراحی گردد.

۱۲- برنامه‌ریزی‌های احیاء و بازسازی لزوماً با سیاست‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان شیلات ایران هماهنگی داشته باشد.

۱۳- استفاده از تسهیلات حمایتی، بیمه تمام خطر و سایر حمایت‌های زنجیره تولید تا عرصه از آسیب‌دیدگان بنا بر سطح آسیب ضروری است.

۱۴- برنامه‌ریزی برای تأمین نهاده‌های تولید در سال زراعی مرتبط و نیز تهاثر هزینه‌ها از محل فروش محصول برای مزارع آسیب‌دیده و احیاء شده توصیه می‌گردد.

(ب) راهنمای سریع اقدامات مدیریتی در مزرعه

۱- بستن ورودی آب کانال‌ها و کنترل حداقل آب مورد نیاز

۲- تهیه کیسه‌های شن و ماسه برای موانع اضطراری

۳- فعال‌سازی سیستم بازگردشی آب (در صورت موجود بودن)

۴- جمع‌آوری تلفات و سوزاندن یا دفع بهداشتی ماهی‌های تلف شده پس از فروکش کردن سیلاب

۵- شستشو و ضدعفونی تمام عرصه‌های تولیدی با ترکیبات مناسب پس از قطع بارندگی و فروکش کردن سیلاب

۶- اتخاذ تدابیر لازم برای بیمه کران مزرعه

۷- از کارکرد صحیح تمامی سیستم‌های برقی (هواده، غذاده، پمپ برگشت آب و ...) اطمینان حاصل نمایید و حتی‌الامکان آن‌ها را به بالادست مزرعه منتقل نمایید.

۸- پرهیز از حضور افراد غیر حرفه‌ای در محل مزارع در معرض سیل

۹- عملیات غذاده‌ی به ماهیان در هنگام سیل متوقف و حداقل چند روز قبل از وقوع غذاده‌ی قطع گردد.

۱۰- براساس استعلام از هواشناسی استفاده از محرک‌های سیستم ایمنی نظیر پروبیوتیک‌ها، پریبیوتیک‌ها و ویتامین C و ... از چند روز قبل از وقوع سیل انجام گردد.

۱۱- برای کاهش استرس ماهی استفاده از نمک با دوز پایین (۲ درصد) به صورت حل شده در آب توصیه می‌گردد.

۱۲- تا جای ممکن تاسیسات برقی استخرها به نقطه بالاتری از سطح زمین انتقال داده شود.

۱۳- ژنراتورها به طور دائم، تست و در صورت امکان در سطح بالاتری از زمین قرار گرفته و سوخت برای حداقل یک هفته برنامه‌ریزی گردد.

۱۴- توجه و کنترل به حضور موجودات ناخواسته که به واسطه سیل به مزرعه وارد شده‌اند.

۱۵- بازبینی کانال‌های آبرگیری و مسیرهای عبور آب بویژه در محل دریچه‌های ورودی و خروجی برای جلوگیری از مسدود شدن آنها توسط شاخ و برگ گیاهان و رسوبات رودخانه‌ای لازم است.

۱۶- بازدید از صافی‌ها، تورها و لوله‌های آبرسانی داشته باشید.

۱۷- در نظر گرفتن تمهیدات لازم به منظور جلوگیری از ورود سیلاب به مزرعه پرورش

۱۸- انجام عملیات شستشو و ضدعفونی با ترکیبات مناسب پس از فروکش کردن سیلاب

۱۹- استفاده از استخرهای رسوب‌گیر در پایین دست مزرعه توصیه می‌شود.

۲۰- استفاده از ترکیبات منعقدکننده (نظیر آلوم و ...) پس از سیل و برای رسوب ترکیبات کلوئیدی توصیه می‌گردد.

۲۱- رفتار ماهی را تحت کنترل قرار دهید.

۲۲- در هنگام مقطع آب ورودی هوادهی را به طور کامل انجام دهید.

۲۳- تا حد امکان تراکم ماهیان در استخرهای پرورشی را کاهش دهید.

۲۴- از بکارگیری داروها در زمان وقوع سیل و نگهداری در استخرهای پرورشی خودداری فرمایید.

همایون حسین زاده صحافی

عضو هیئت علمی و محقق مروج ارشد موسسه